

Тема:

Виробництво і споживання ресурсів.

Виробництво сільськогосподарської продукції у світі.

МІНЕРАЛЬНІ РЕСУРСИ, АБО КОРИСНІ КОПАЛИНИ

—це група природних речовин мінерального походження, що використовуються для виробництва енергії, різних матеріалів шляхом їх видобутку та переробки в певних видах господарської діяльності.

Ресурсозабезпеченість – це співвідношення між величиною природних ресурсів і розмірами їх використання.

КЛАСИФІКАЦІЯ МІНЕРАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

У ХХ СТ. ОБСЯГ ВИДОБУТКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН ПЕРЕВИЩИВ ОБСЯГ ЗА ВЕСЬ ПОПЕРЕДНІЙ ЧАС ІСНУВАННЯ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.

ЧАСТКА ВИДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ **В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СТАНОВИТЬ МЕНШЕ 10%;**

У КРАЇНАХ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ, - МАЙЖЕ 50%. ЧАСТКА ЗАЙНЯТИХ У ВИРОБНИЦТВІ УСІХ ТИПІВ КРАЇН НЕЗНАЧНА - МЕНШЕ 1%

МАКСИМАЛЬНУ РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МАЮТЬ:

- × РОСІЯ
- × КИТАЙ
- × КАНАДА
- × США
- × АВСТРАЛІЯ
- × ІНДІЯ
- × БРАЗИЛІЯ

Нафтова промисловість

- видобувають нафту **≈75 країн** (≈ 45 – з шельфу);
- 90% покладів та 75% видобутку в **країнах, що розвиваються**; > 40% видобутку нафти – **країни ОПЕК**;
- **>1/2 нафти** – на експорт;
- транспортування **танкерами** або **нафтопроводами**

НАЙБІЛЬШІ БАСЕЙНИ НАФТИ І ПРИРОДНОГО ГАЗУ

✕ *Перська затока*

(15 родовищ-гігантів із 30 у світі)

✕ *Західносибірський,*

✕ *Зондський,*

✕ *Сахарський,*

✕ *Гвінейська затока*

✕ *Техаський,*

✕ *Мексиканська затока*

✕ *Західноканадський*

✕ *Північноморський*

Лідери з видобутку нафти:

1. Саудівська Аравія
2. США
3. Росія

Газова промисловість

- видобувають переважно *розвинені країни*;
- *15% газу* – на експорт;
- транспортування *газопроводами* або *метановозами* (скраплений газ при $t^{\circ}=-165^{\circ}\text{C}$)

Газова свердловина в Іраку

РОЗВІДАНІ ЗАПАСИ ПРИРОДНОГО ГАЗУ СТАНОВЛЯТЬ 142 ТРЛН. М³.

- ✗ Із окремих регіонів виділяється Південно-Східна, Центральна Азія (44%), Північна Америка (17%) та Західна Європа (9%).
- ✗ Лідери за великими запасами природного газу: Російська Федерація, Іран, Катар, Саудівська Аравія, ОАЕ, США, Алжир, Венесуела, Нігерія, Ірак, Канада, Індонезія, Мексика.
- ✗ **Україна за запасами газу посідає третє місце в Європі**, але при цьому власний видобуток покриває лише 65% від потреби, 35% ми імпортуємо.

НАЙБІЛЬШІ БАСЕЙНИ ТА РАЙОНИ ВИДОБУВАННЯ ВУГІЛЯ:

- ✗ *Верхньосілезький (Польща)*
- ✗ *Кузнецький (Росія)*
- ✗ *Карагандинський (Казахстан)*
- ✗ *Північно-Східний (Китай)*
- ✗ *Східний (Індія)*
- ✗ *Аппалацький (США)*
- ✗ *Південно-Східний (Австралія)*
- ✗ *Донецький та Львівсько-Волинський (Україна)*

ЗА ЗАПАСАМИ ВУГІЛЛЯ:

КАМ'ЯНОГО

- ✗ Китай
- ✗ Росія
- ✗ США

БУРОГО

- ✗ Німеччина
- ✗ США
- ✗ Австралія
- ✗ Росія

Основні експортери вугілля:

- США
- Австралія
- Південна Африка

Сільське господарство — сукупність галузей, які займаються вирощуванням сільськогосподарських культур і розведенням сільськогосподарських тварин. Воно має життєво важливе значення і є постачальником продовольства й сировини рослинного та тваринного походження. У світовому сільському господарстві зайнято близько 1,1 млрд економічно активного населення.

ФОРМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА

Екстенсивне - збільшення продукції досягається розширенням посівних площ, збільшенням поголів'я великої рогатої худоби, збільшення числа зайнятого населення у сільському господарстві. У таких країнах, економіки яких відносяться до типу аграрних, низькі показники механізації, хімізації, меліорації тощо.

Інтенсивне - характеризується науково обґрунтованою організацією, підвищенням продуктивності, застосуванням нових технологій, систем сільськогосподарських машин, пестицидів і мінеральних добрив, використанням генної інженерії і біотехнології, робототехніки і електроніки.

СГ ПОДІЛЯЄТЬСЯ НА:

землеробство

тваринництво

Рівень розвитку цих галузей залежить від ряду чинників: рівня індустріалізації країни , природних умов , етнічних і релігійних особливостей країни.

РОСЛИННИЦТВО (ЗЕМЛЕРОБСТВО)

Землеробство — провідна галузь сільськогосподарського виробництва, основою якої є використання землі з метою вирощування сільськогосподарських культур.

Землеробство об'єднує рільництво, овочівництво, плодівництво, виноградарство, хліборобство, луківництво та ін.

РОСЛИННИЦТВО

РІЛЬНИЦТВО

САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО

ЗЕРНОВІ КУЛЬТУРИ

«Три хліби людства»

пшениця
рис
кукурудза

ТЕХНІЧНІ КУЛЬТУРИ

- **волокнисті**
бавовник
джут
льон-довгунець
- **олійні**
соя
соняшник
ріпак
маслини
олійна пальма
- **цукристі**
цукрова тростина
цукрові буряки
- **тонізуючі**
чай
кава
какао
- **каучуконосні**
гевея

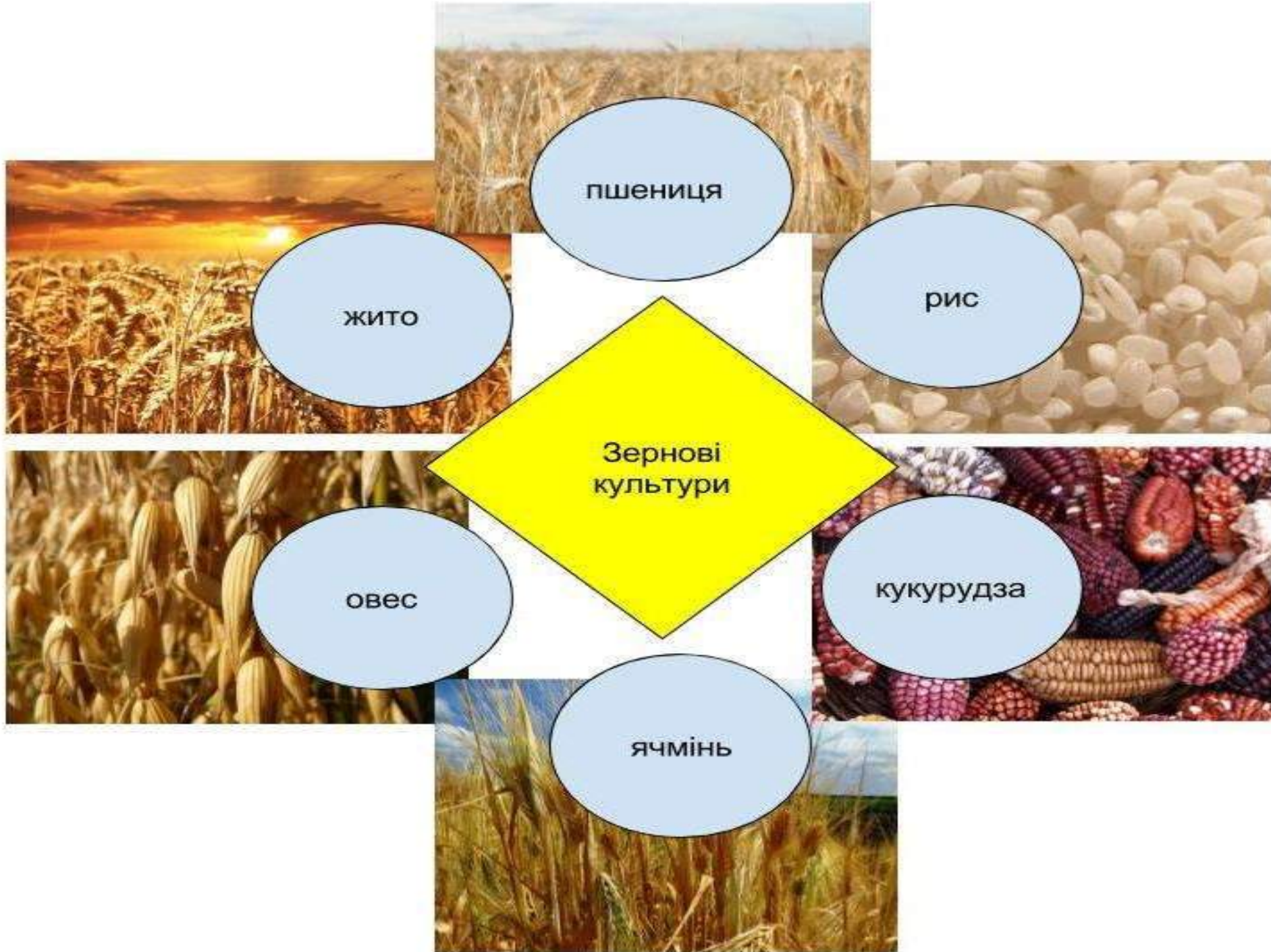
ІНШІ КУЛЬТУРИ

- **бульбоплідні**
картопля
батат
ямс
маніок
таро
- **овочеваштанні**
- **кормові**

ЗЕРНОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Основа рослинництва — **зернове господарство**. Зернові культури займають майже 1/2 оброблюваної території, вони — основне джерело рослинних білків у харчуванні. Головні зернові культури: пшениця, кукурудза, рис — забезпечують 3/4 світового виробництва зерна.

Пшениця

лідер світового
зерноводства

Основними районами посівів пшениці є помірні та субтропічні широти Євразії, Північної та Південної Америки, Австралії. Основні виробники пшениці у світі — Китай, Індія, США, Франція, Росія, Канада, Австралія. Щорічний збір становить понад 580 млн т.

Рис

**основний продукт
харчування більшої
частини населення
Землі**

Зони інтенсивного вирощування:

- Китай
- Індія
- Індонезія
- Таїланд
- Японія
- Бразилія

Країни експортери: США, Японія, Італія, Австралія

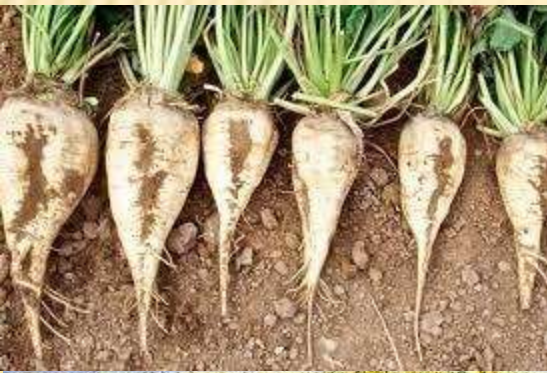

КУКУРУДЗА

Основні райони вирощування кукурудзи — Північна та Південна Америка. Найбільші виробники — США, Китай, Бразилія, Франція, Мексика. Головною культурою екваторіальних, тропічних та субтропічних поясів є рис.

ТЕХНІЧНІ КУЛЬТУРИ

Технічні культури - рослини, оброблювані людиною для отримання **технічної** сировини. (виноград, чай, какао вирощують в екваторіальному, тропічному і субтропічному поясах. У помірному — льон-довгунець, соняшник, сою, цукрові буряки)

ЦУКРОВА ТРОСТИНА І ЦУКРОВИЙ БУРЯК

Більше половини цукру отримують із цукрової тростини (Куба, Бразилія, Мексика, Ямайка та ін.), решту із цукрового буряку (Україна, Франція, Німеччина, Росія та ін.).

Найбільші виробники бавовнику
— Китай, США, Індія і Пакистан,
Узбекистан, Таїланд та ін.

З олійних культур найбільше
культивують соняшник (Україна,
Росія, країни Південної Європи,
США, Аргентина, Китай) та сою
(США, Китай, Корея).

Найбільші виробники чаю: Індія,
Шрі-Ланка, Китай; кави —
Бразилія, Колумбія, Мексика,
Індія та країни Східної Африки.

ОЛИВКИ

СОЯ

АРАХІС

СОНЯШНИК

ОЛІЙНА
ПАЛЬМА

ГІРЧИЦЯ

КУНЖУТ

РІПАК

Олійні
культури

**Волокнисті
культури**

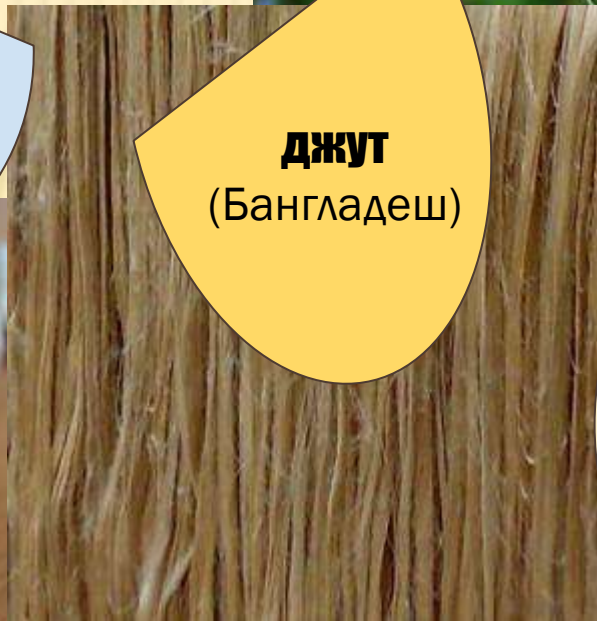

льон
(Росія,
Білорусь)

**натуральний
каучук**
(Малайзія,
Таїланд,
Індонезія)

джут
(Бангладеш)

бавовник

(країни Азії,
Америки, Африки)

ТВАРИННИЦТВО

Тваринництво (скотарство) — галузь сільського господарства, що займається розведенням і використанням сільськогосподарських тварин. Воно забезпечує людей харчовими продуктами, дає сировину для легкої і харчової, а також фармацевтичної промисловості, тяглову силу , основне органічне добриво — гній. Світове поголів'я складає до 1,3 млрд голів.

Свинарство

Скотарство

**Риба та
морепродукти**

Тваринництво

Вівчарство

Птахівництво

Аквапродукти

Вівчарство

Поширене в усіх регіонах світу, проте переважає в напівпустельних і пустельних зонах.

Найбільше поголів'я овець в:

- Австралії
- Новій Зеландії
- Південній Африці
- Аргентині
- Туреччині
- Великій Британії

Провідною акваторією рибного промислу є Тихий океан.

Лідери рибальства:

- Китай
- Перу
- Чилі

**Виробництво риби і
морепродуктів**

Виробництво аквакультур

Вирощування, заморожування,
засолення, оброблення, упаковка
лосося переважає у **Норвегії**

Форель експортується переважно з
Данії